

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 19. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. október 08.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.hov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	4
A gabonafélék termelői ára.....	5
A gabonafélék jegyzése.....	6
Nemzetközi piaci információk.....	10
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	12
Nemzetközi piaci információk.....	18
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	19
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza fronthavi jegyzése a május óta tartó ereszkedés után 175-178 USD/tonna sávban stabilizálódott szeptember végén és október elején. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési és a takarmánybúza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára kissé nőtt szeptemberben az augusztusihoz viszonyítva.

Bár a *Tallage* francia piacelemző vállalat szakértői az Európai Unióban is jó (71,3 millió tonna) kukoricatermesre számítanak, a termény alacsony világpiaci ára kedvez a behozatalnak, így a Közösség 2014. július 1. és szeptember 30. között 2,4 millió tonna tengerit importált, kétszer annyit, mint az előző szezon hasonló periódusában.

Magyarországon a közelgő betakarítás miatt jelentősen esett a takarmánykukorica áfa és szállítási költség nélküli termelői ára a fizikai piacon.

Az olajmagdarák globális kibocsátása a 2013/2014. évi szezon után ismét bőségesnek ígérkezik. Az *Oil World* szakértői ugyanis az egy évvel ezelőtti rekordot 4 százalékkal felülmúló termelésre, azaz 318 millió tonnára számítanak a 2014/2015. gazdasági évben.

Az Európai Unióban 2013-ban először fordult elő, hogy a bioüzemanyag felhasználása csökkent. A tagországok a 2012. évi 14,6 millió tonna olajegyenérték (toe) után, 2013-ban 13,6 millió toe bioüzemanyagot értékesítettek a töltőállomásokon, ami az EU átlagában 4,7 energiaszázalékos bekeverést jelent.

GABONAPIACI JELENTÉS

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza fronthavi jegyzése a május óta tartó ereszkedés után 175-178 USD/tonna sávban stabilizálódott 2014. szeptember végén és október elején. Párizsban (*MATIF*) ugyanekkor 158 euró/tonnáig erősödött a kenyérgabona legközelebbi lejáratra szóló jegyzése, miután Egyiptom újabb szállítmányokat rendelt Franciaországból november eleji határidővel. Az Unió exportjára egyébként is ösztönzőleg hatott az euró gyengülése. Az Európai Bizottság adatai szerint a Közösség 7,3 millió tonna búzát (durumbúzával együtt) szállított a harmadik országokba a 2014/2015. gazdasági év első 14 hetében (július 1. és szeptember 30. között), annyit, mint az előző – rekord kivitellel zárult – szezon azonos időszakában. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában továbbra sem módosult a malmi búza jegyzése az 50 ezer forint/tonna körüli szintről, a takarmánybúzáét ellenben 40,5 ezer forint/tonnára felfelé korrigálták a decemberi lejáratra vonatkozóan. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési és a takarmánybúza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára kissé nőtt szeptemberben az augusztuséhoz viszonyítva.

A betakarítással bővülő kínálat ellenére nem változott számottevően a kukorica fronthavi jegyzése Chiagóban, 126-130 USD/tonna sávban mozgott szeptem-

ber végén és október elején. A biztató terméskilátások miatt azonban a jegyzés további csökkenése sem kizárt. A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a kukorica legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése – követve a búzáét – 142 euró/tonnáig emelkedett október első napjaiban. Bár a *Tallage* francia piacelemző cég szakértői az Európai Unióban is jó (71,3 millió tonna) kukoricatermesre számítanak, a termény alacsony világpiaci ára kedvez a behozatalnak, így a Közösség 2014. július 1. és szeptember 30. között 2,4 millió tonna tengerit importált, az előző év azonos időszakához képest 126 százalékkal többet. A BÉT-en tovább gyengült a termény különböző határidőkre szóló jegyzése, október 3-án 35,4-38,7 ezer forint/tonnáért volt elérhető. A közelgő betakarítás miatt jelentősen esett a takarmánykukorica áfa és szállítási költség nélküli termelői ára a fizikai piacon. Szeptemberben az augusztusénál 25 százalékkal kevesebbet, átlagosan 37 ezer forintot fizettek a vevők egy tonna terményért.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon a takarmányárpa termelői ára 40 ezer forint/tonna volt szeptemberben, ami megegyezik a BÉT decemberi szállítási határidőre szóló tőzsdei jegyzésével. Kiindulva a tőzsdei várakozásokból, a fizikai piacon az ár év végéig tartó mérséklődésére lehet számítani.

Agrárpolitikai Hírek

- Folytatódik a Földet a gazdáknak program, amelynek keretében újabb 24 ezer hektár állami földterületet hirdetnek meg a gazdálkodók számára. Ennek nagyjából fele legelő, fele szántó. A nemzeti parkok már kiír-

ták a pályázatokat a rájuk eső területekre, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet pedig a napokban teszi közzé a pályázati kiírást. A meghirdetett állami földterület 1070 birtoktest, ami nagyjából 25 hektáros átlagnak felel meg.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 38. hét	2014. 39. hét	2014. 39. hét/ 2014. 38. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	3 266	1 776	2 934	12 519	7 976	64
	HUF/tonna	50 488	49 811	43 418	48 564	47 737	98
Takarmány- búza	tonna	1 962	97	-	3 110	2 059	66
	HUF/tonna	41 947	40 708	-	41 213	41 888	102
Takarmány- kukorica	tonna	3 987	5 313	1 279	2 915	10 579	363
	HUF/tonna	34 576	33 776	34 315	37 227	34 143	92
Takarmányárpa	tonna	-	688	1 920	279
	HUF/tonna	-	36 155	39 916	110

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

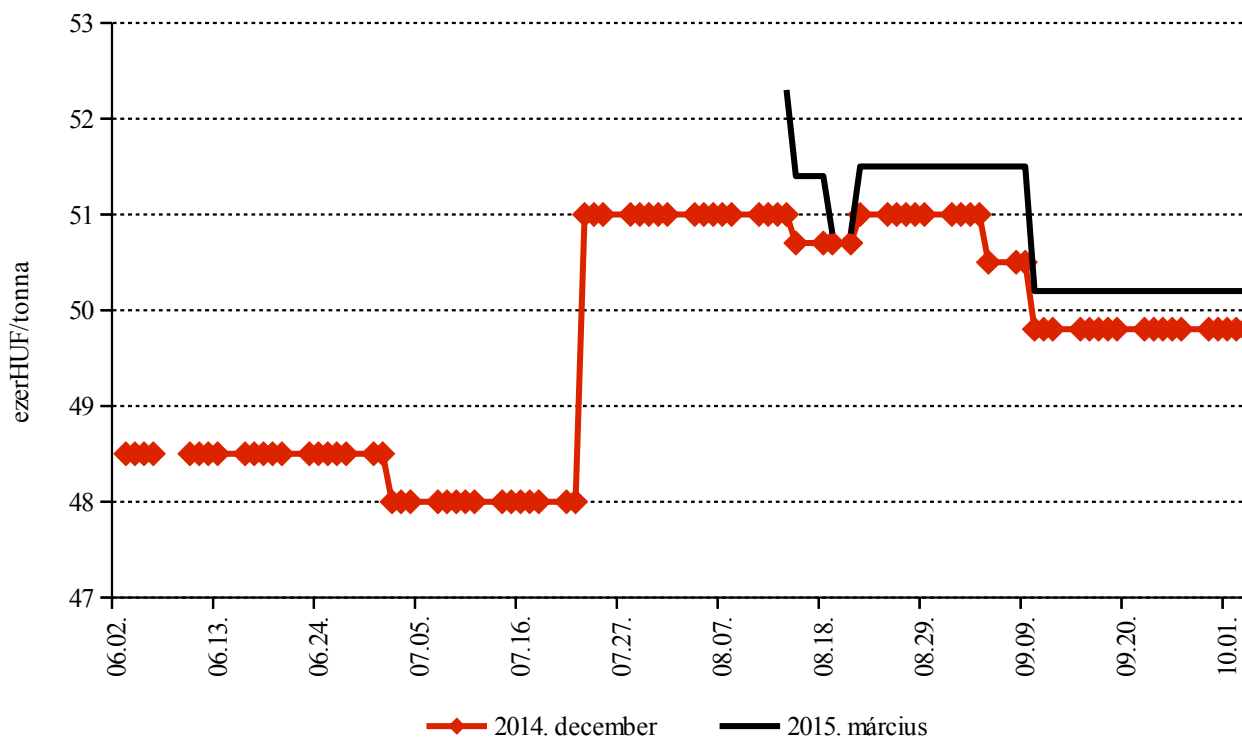
Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 39. hét	2014. 38. hét	2014. 39. hét	2014. 39. hét/ 2013. 39. hét (százalék)	2014. 39. hét/ 2014. 38. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	46 871	12 519	7 976	17	64
	HUF/tonna	43 717	48 564	47 737	109	98
Takarmány- búza	tonna	7 129	3 110	2 059	29	66
	HUF/tonna	43 651	41 213	41 888	96	102
Takarmány- kukorica	tonna	30 747	2 915	10 579	34	363
	HUF/tonna	40 281	37 227	34 143	85	92
Takarmányárpa	tonna	...	688	1 920	...	279
	HUF/tonna	...	36 155	39 916	...	110

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

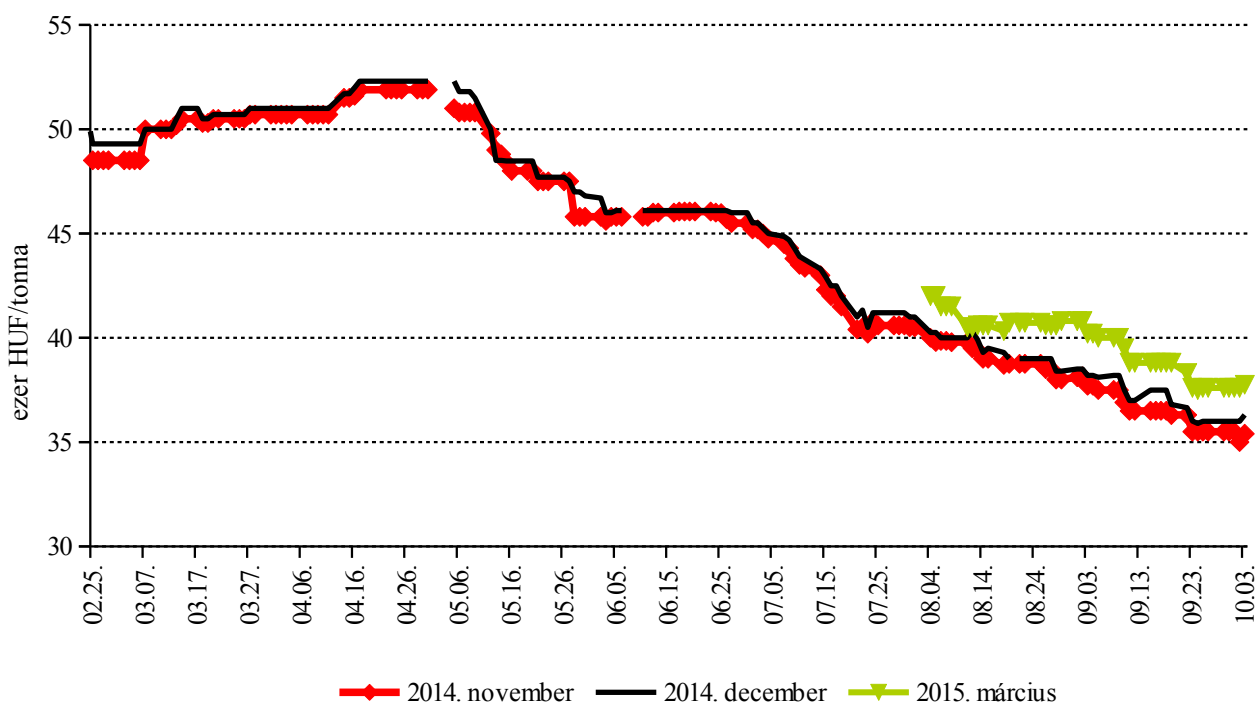
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

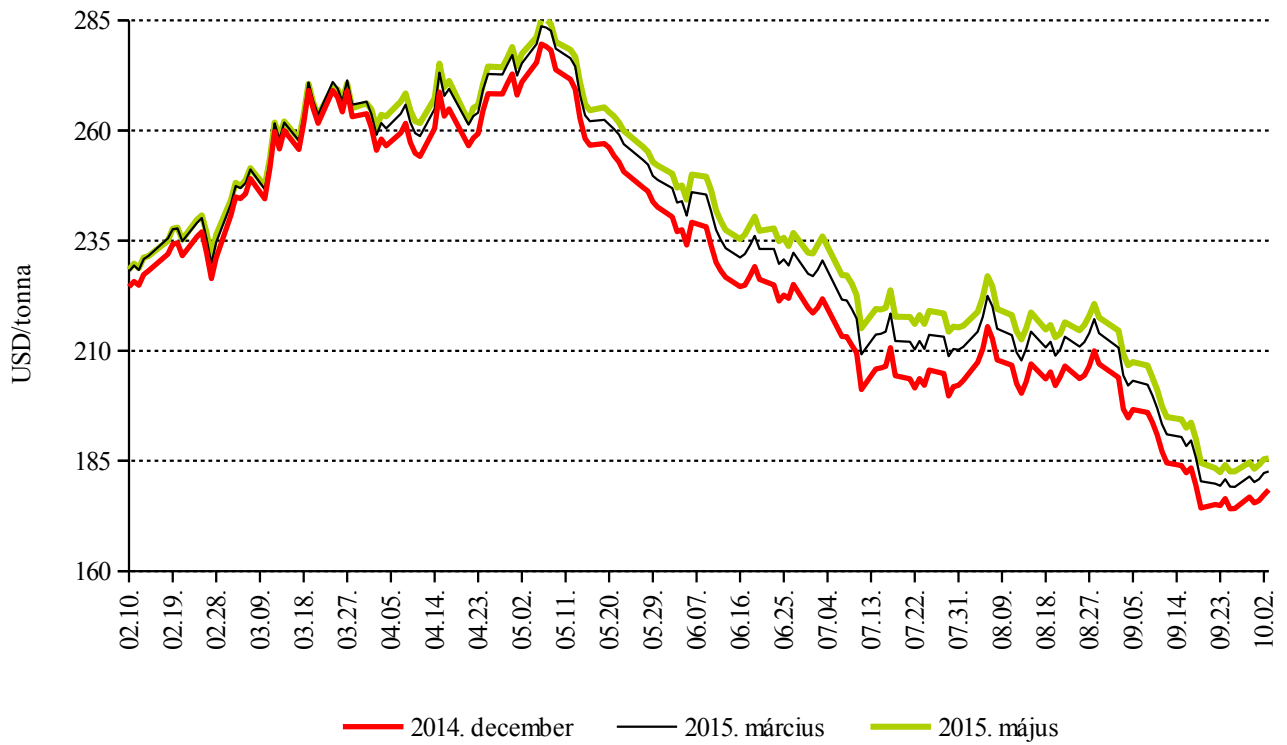
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

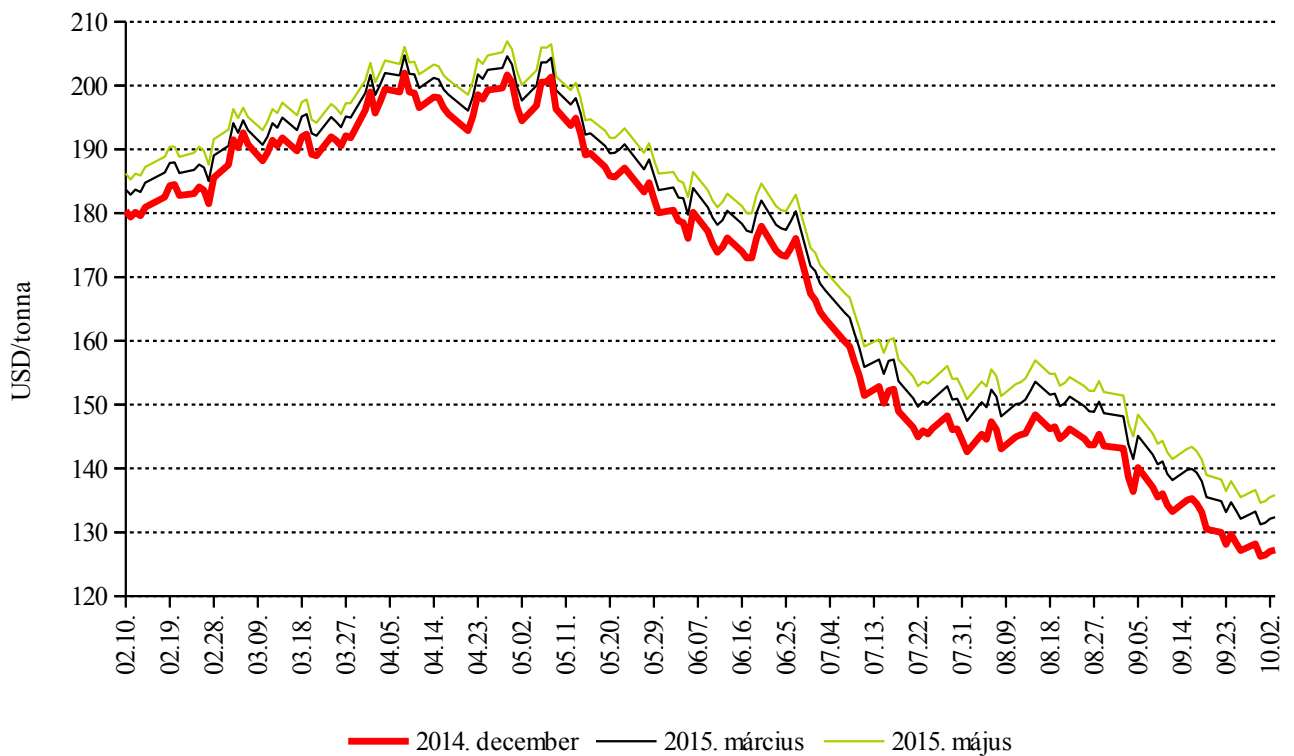
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

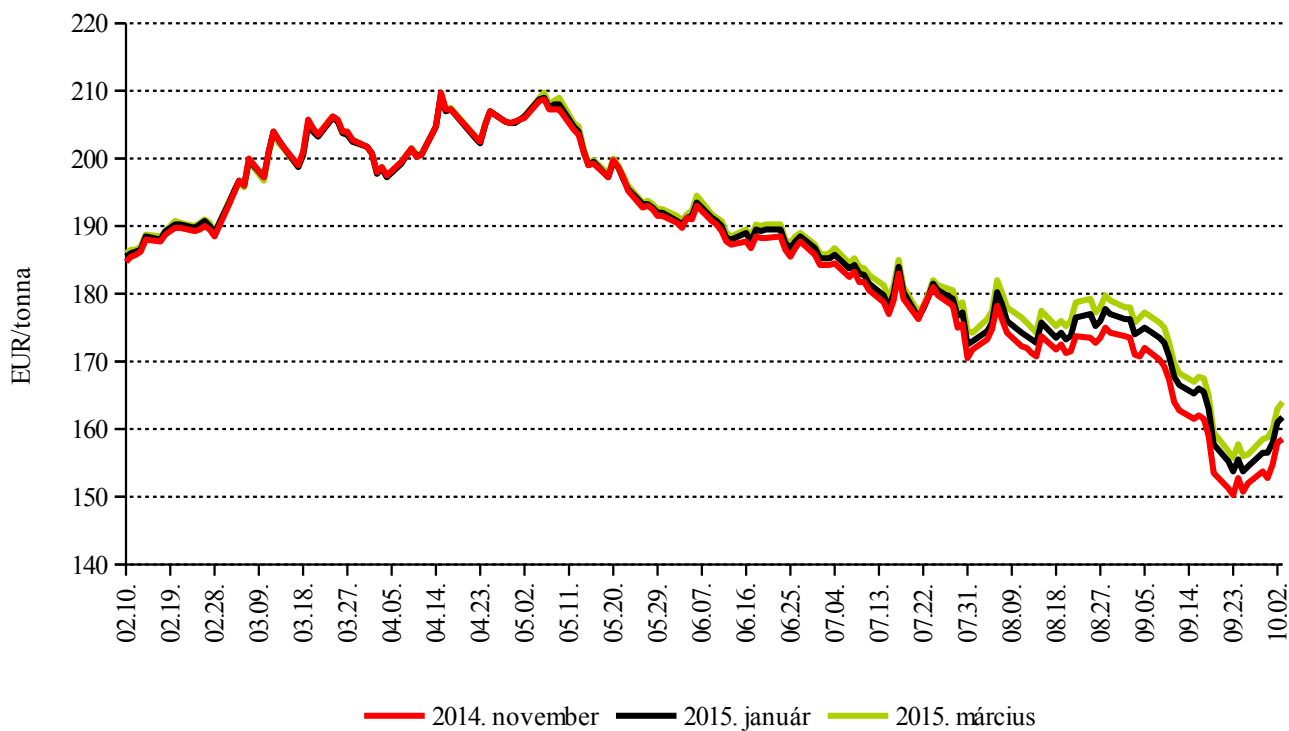
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

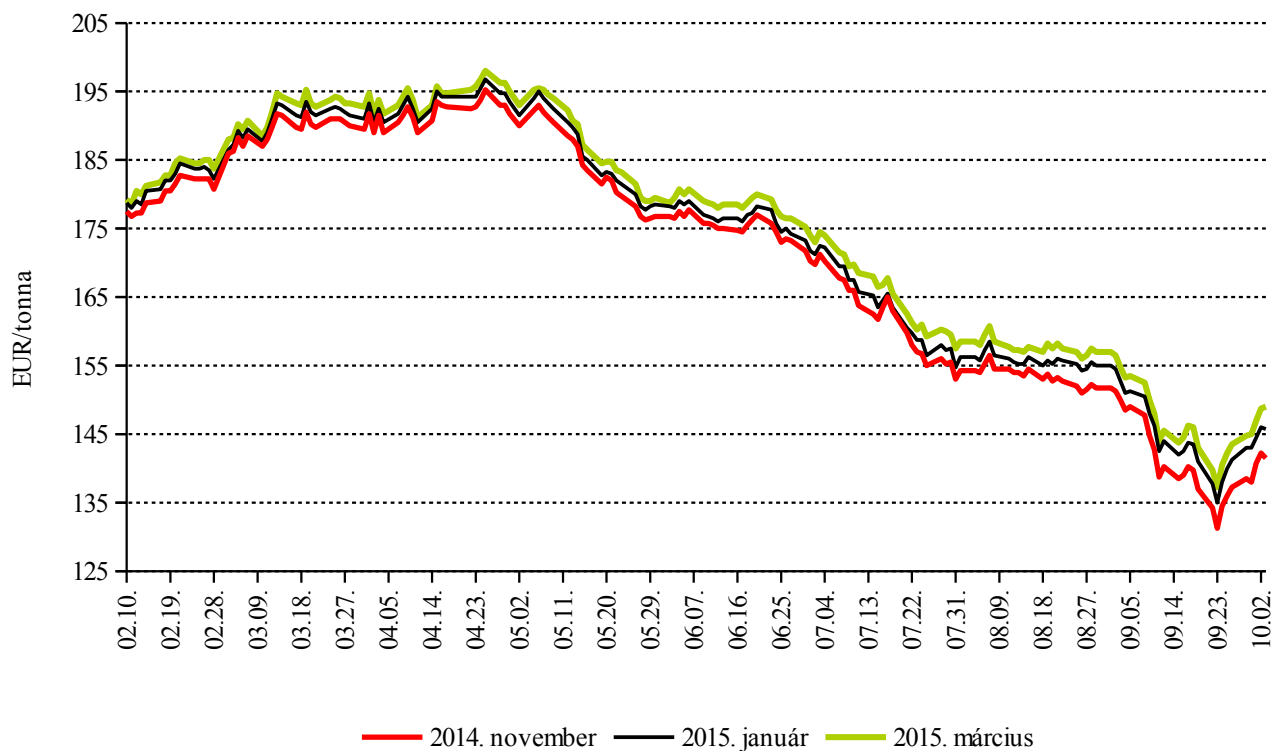
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 39. hét	2014. 38. hét	2014. 39. hét	2014. 39. hét/ 2013. 39. hét (százalék)	2014. 39. hét/ 2014. 38. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1 327	671	666	50	99
	HUF/kg	71	75	75	105	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 783	1 474	1 559	87	106
	HUF/kg	74	78	78	105	99
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	1 113	809	740	67	91
	HUF/kg	79	92	85	107	92
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna
	HUF/kg
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	38	29	27	72	93
	HUF/kg	81	86	87	107	101
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	44	41	31	70	75
	HUF/kg	91	89	114	125	127
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	750	393	467	62	119
	HUF/kg	70	72	73	105	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	588	378	491	84	130
	HUF/kg	72	76	76	106	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna
	HUF/kg
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	79	47	17	21	36
	HUF/kg	79	83	86	109	103
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	60	62	82	138	134
	HUF/kg	88	89	89	101	100

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2014. július	2014. augusztus	2014. szeptember
Finomliszt BL 55	186	188	189
Fehér kenyér	294	281	287
Félbarna kenyér	250	252	260
Étkezési búzadara AD	240	240	241

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 03.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	159	49 035	2014. december	178	43 698
2015. január	162	50 041	2015. március	183	44 724
2015. március	164	50 737	2015. május	186	45 461
2015. május	166	51 278	2015. július	189	46 218
2015. szeptember	173	53 598	2015. szeptember	193	47 279
2015. december	177	54 681	2015. december	199	48 719

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	142	43 776	2014. december	127	31 165
2015. január	146	45 091	2015. március	132	32 419
2015. március	149	46 096	2015. május	136	33 269
2015. június	153	47 256	2015. július	139	34 001
2015. augusztus	156	48 339	2015. szeptember	142	34 773
2015. november	163	50 427	2015. december	146	35 814

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	303,90	74 434
2015. március	303,90	74 434
2015. május	303,90	74 434

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 09. 29. (százalék)	2014. 09. 22. (százalék)
Búza	2014. december	178,41	25,0	24,1
Kukorica	2014. december	127,24	22,0	22,5
Szójabab	2014. november	335,24	24,1	21,4
Szójadara	2014. október	329,28	24,1	23,9

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. szeptember 30.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	48 628	93 388	121 214	3 274	12 600	86 148	152 759	34 630	51 882	41 451	36 161
Kukorica	226 512	469 372	289 821	9 161	14 555	322 421	252 177	89 120	146 478	119 828	76 900
Szójabab	297 029	226 688	76 828	21 461	16 202	128 042	88 101	73 428	87 274	151 581	47 265
Szójadara	104 218	194 972	47 608	4 587	7 905	66 111	32 526	18 134	41 338	28 322	25 254

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Az olajmagdarák globális kibocsátása a 2013/2014. évi szezon után ismét bőségesnek ígérkezik. Az *Oil World* szakértői ugyanis az egy évvel ezelőtti rekordot 4 százalékkal felülmúló termelésre, azaz 318 millió tonnára számítanak a 2014/2015. gazdasági évben. Különösen az USA-ban, Argentínában, Brazíliában, továbbá Kínában és Indiában várható az előállítás számottevő növekedése. Bár az öt ország együttesen a világtermelés 66 százalékát biztosítja, a globális darafelhasználásból csupán 48 százalékkal részesedik. Az Egyesült Államok, Argentína és Brazília exportpiaci szerepe az olajmagdarák tekintetében jelentősen erősödhet, és az elemzők becslése szerint a nemzetközi forgalom akár 61 százalékát bonyolíthatják a 2014/2015. gazdasági évben.

A dara-előállítás kétharmadát az új szezonban is a példátlanul nagy kibocsátással (311 millió tonna) kecsegtető szójabab adja, így szójadarából az előző szezonét 6,5 százalékkal felülmúló mennyiség, közel 200 millió tonna kerülhet ki az olajütökből a 2014/2015. gazdasági évben. Az egyéb alapanyagokból származó dara volumene alig változik. A szójadara nemzetközi forgalma tovább élénkül a várakozások szerint, az egy évvel korábbinál 6 millió tonnával több, 66,3 millió tonna cserélhet gazdát a világpiacon. Noha Kínában – jórészt import babból – állítják elő a világon a legtöbb szójadarát (53 millió tonna), kizárólag belpiacra termelnek. A nemzetközi forgalom több mint 80 százalékát három ország, Argentína, Brazília és az USA bonyolítja. Argentína teljes szójadara-előállításának 90 százalékát viszi a nemzetközi kereskedelemben, ezzel a globális forgalom 43 százalékát (28,7 millió tonna) birtokolja. Az exportorientáltsága – és a jelenlegi gazdasági nehézségek – miatt a globális kereskedelem igen érzékeny a dél-amerikai ország szójabab és -dara kibocsátására, aminek súlyát 26,3 millió tonna kivittel Brazília és az USA együttesen kompenzálják.

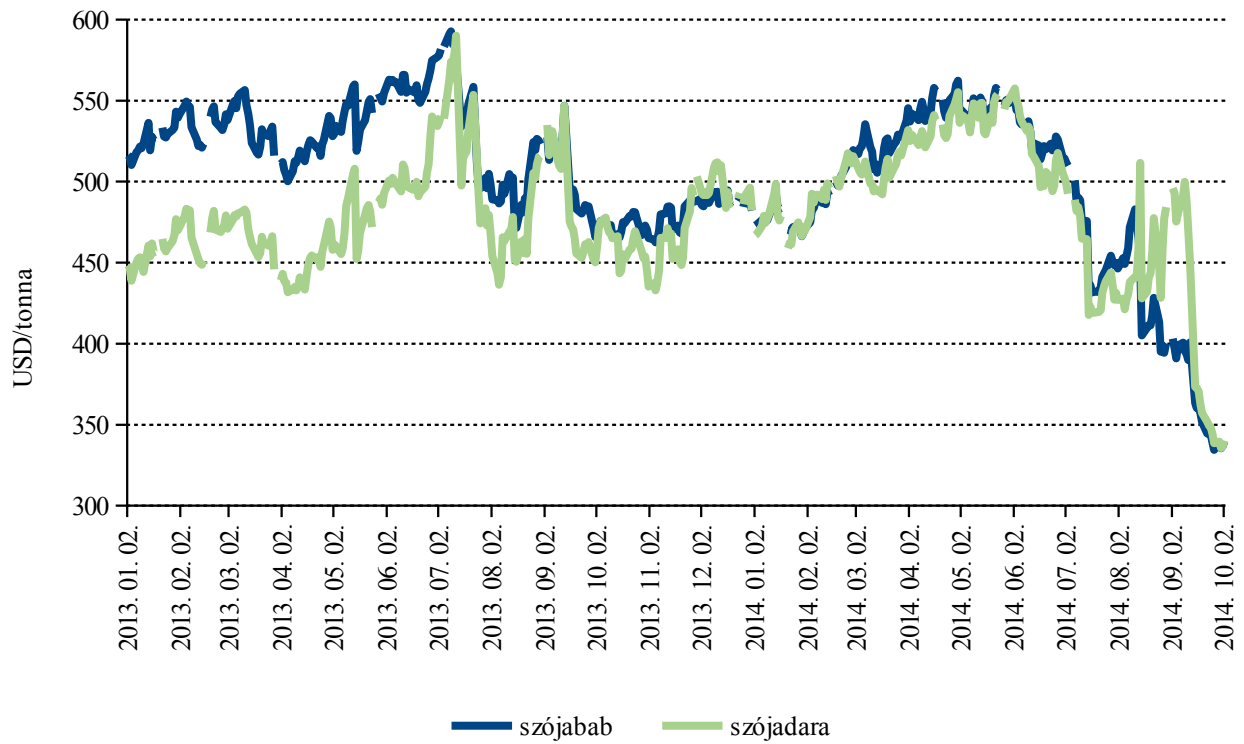
Az *Oil World* szakértői a repcedara globális előállítását közel 38 millió tonnára jelzik a 2014/2015. gazdasági évben. Jóllehet az Európai Unióban kissé eshet a termelés (13,4 millió tonnára), Oroszországban, az USA-ban, Mexikóban és Pakisztánban enyhe növekedésre

számítanak, miközben Kanadában az egy évvel korábbihoz hasonló mennyiségű dara keletkezhet. A repcedara világpiaci forgalma az új szezonban is 6,5 millió tonna maradhat.

Napraforgódarából 17,3 millió tonna kibocsátásra számítanak világszerte a 2014/2015. gazdasági évben, amely alig marad el az egy évvel korábbtól. A legnagyobb mennyiségben továbbra is Ukrajnában állíthatnak elő napraforgódarát (4,3 millió tonna), azonban a 2013/2014. évi szezontól eltérően az új gazdasági évben az Európai Unió léphet elő a második legnagyobb termelővé, megelőzve ezzel Oroszországot. Bár az EU-28 a globális kibocsátás csaknem negyedét adja, a magas belpiaci kereslet biztosítása érdekében – a világ legnagyobb napraforgódara-importőreiként – további 3,5 millió tonna behozatalra van szükség. A nemzetközi kereskedelemben kerülő 6,2 millió tonna repcedara 60 százaléka Ukrajnából, további 25 százaléka Oroszországból származik.

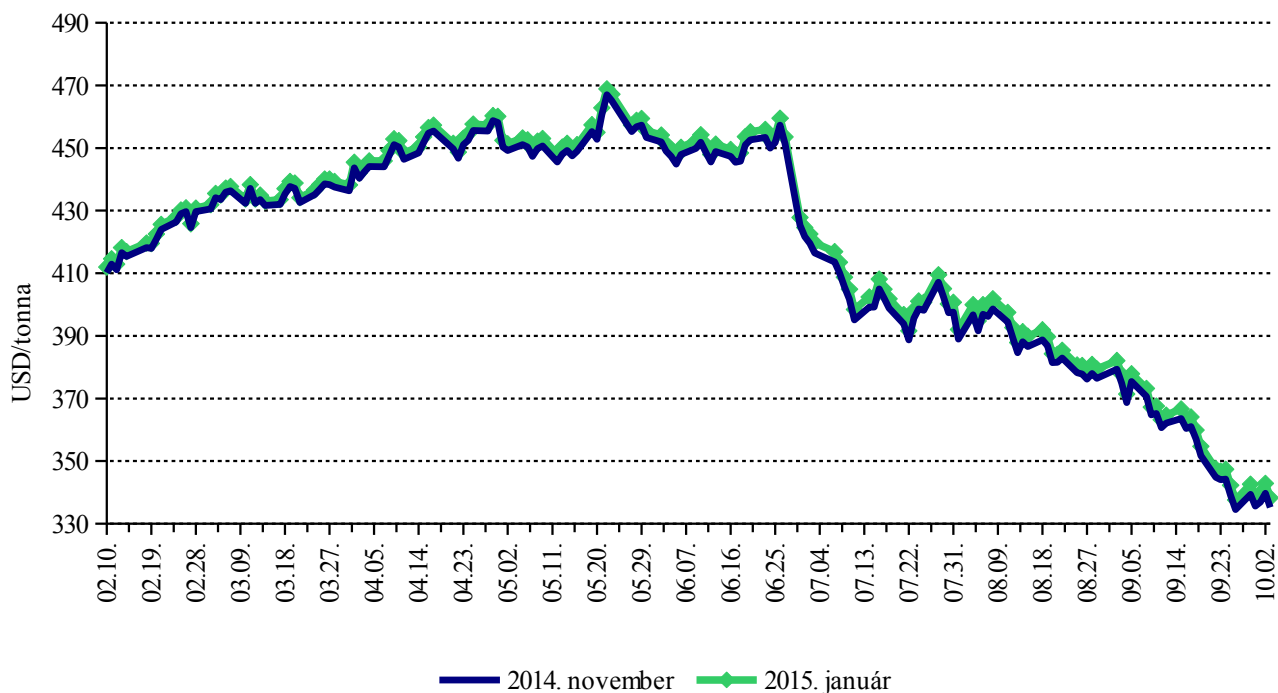
A 2014/2015. gazdasági évi rekord szójababtermésről szóló hírek hatására a termény fronthavi jegyzése május óta csökken a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). Az ótermésű készletek aktív értékesítése miatti júliusi árrally ugyan megtörte a folyamatot, de nem szakította meg azt, és az új termés jegyzése (novemberi lejárat) 2014. október 2-án 340 USD/tonnáig ereszkedett. Időben eltolódva, de hasonló változás következett be a szójadara jegyzésében is: a drága ótermésű babból előállított dara szeptember közepéig tartotta a magas árszintjét a tőzsdén, ekkor az alapanyag és a feldolgozott termék jegyzése közötti különbség 100 USD/tonnára nőtt. Ezt követően a szójadara legközelebbi lejáratra szóló jegyzése igazodott a szójababéhoz, és október elejére szintén 340 USD/tonnáig süllyedt. A szójadara várhatóan bőséges 2014/2015. gazdasági évi kínálata az egyéb olajmagdarák árára is nyomást gyakorolt. Az európai kikötőkben a repcedara importára 5, a napraforgódaráé 6 százalékkal multa alul 2014. január-augusztus között az egy évvel korábbit, és kiindulva a bőséges olajmagtermésből és a tőzsdei várakozásokból, a feldolgozott termékek kikötői árának további csökkenése várható.

7. ábra: A szójabab és szójadara legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2013-2014)

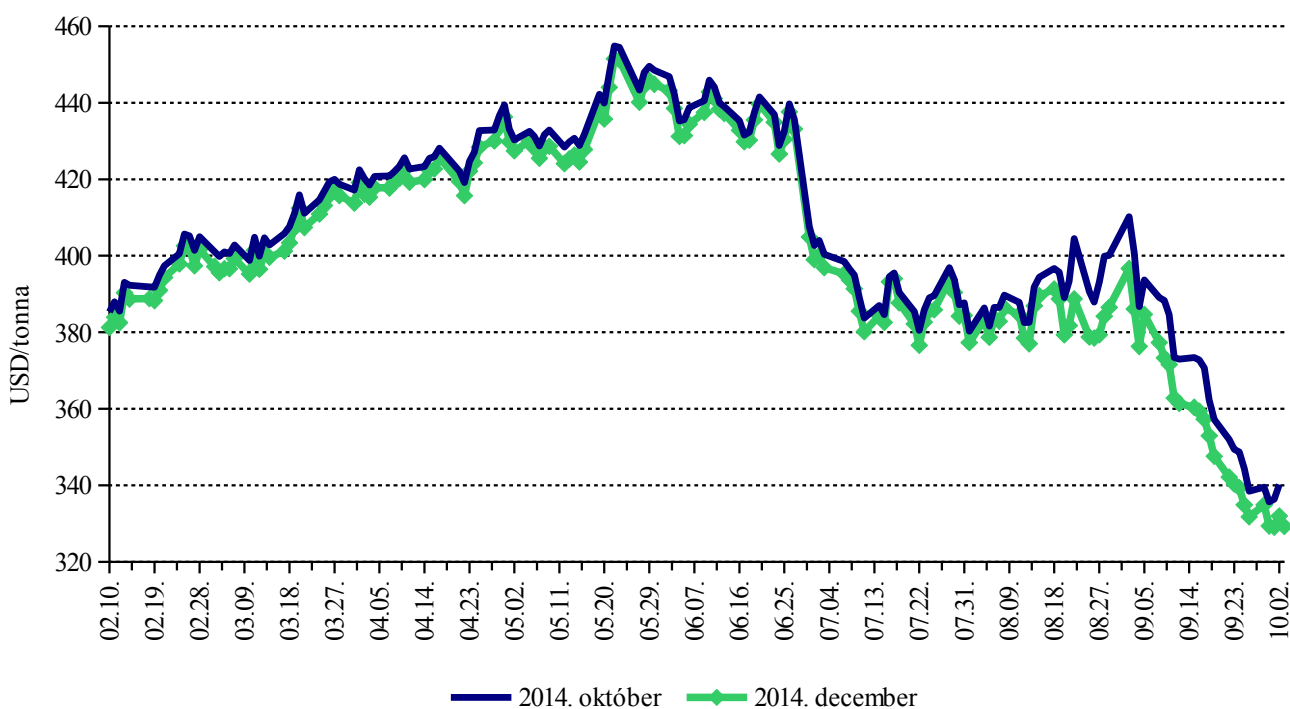
Forrás: CME/CBOT

8. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

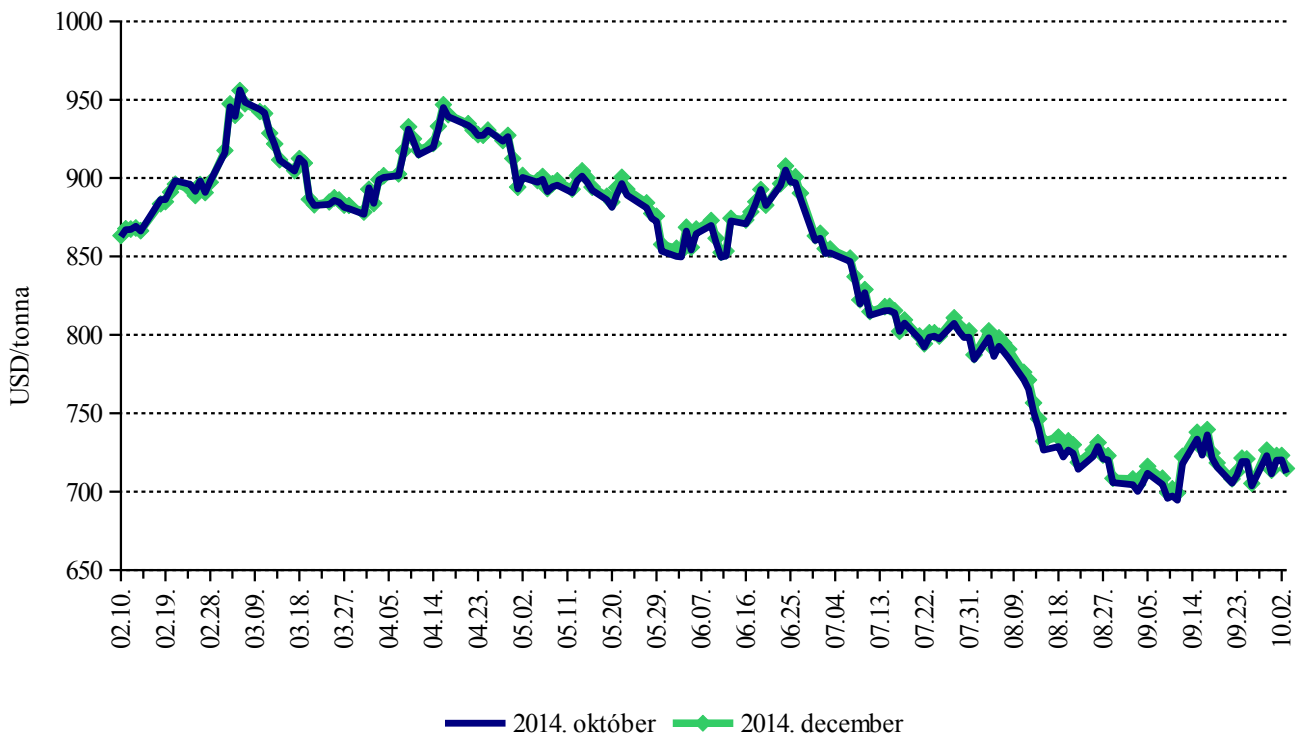
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

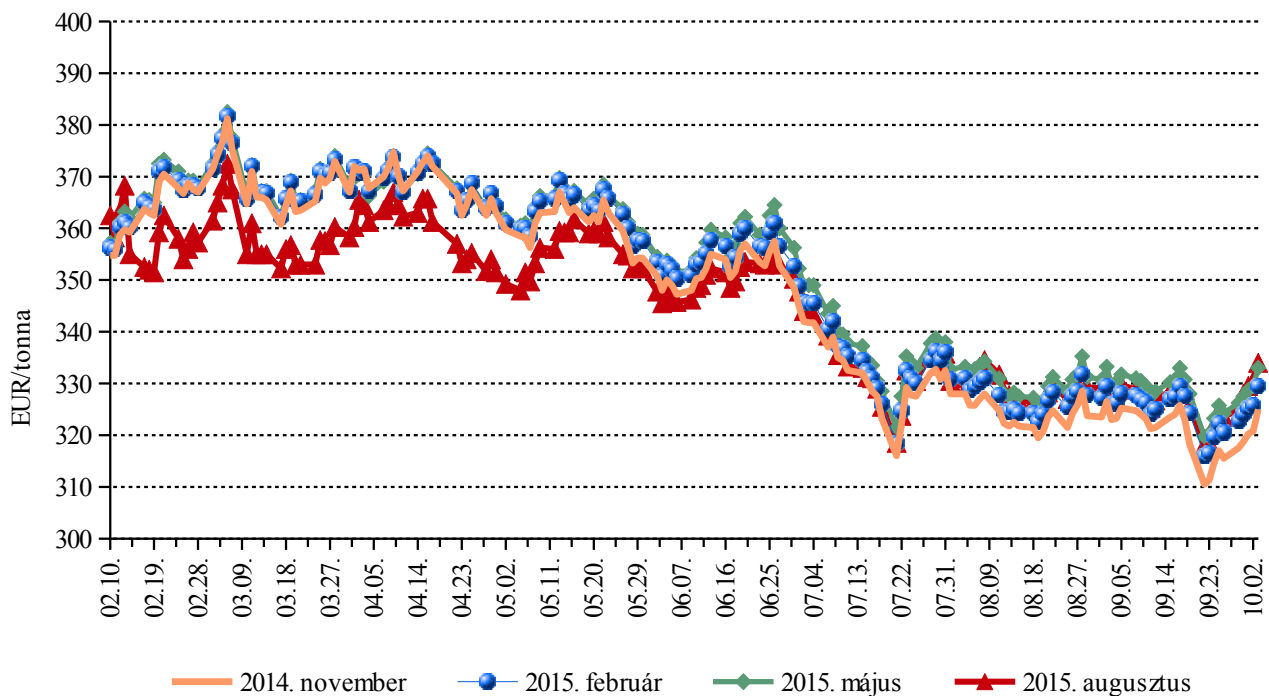
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

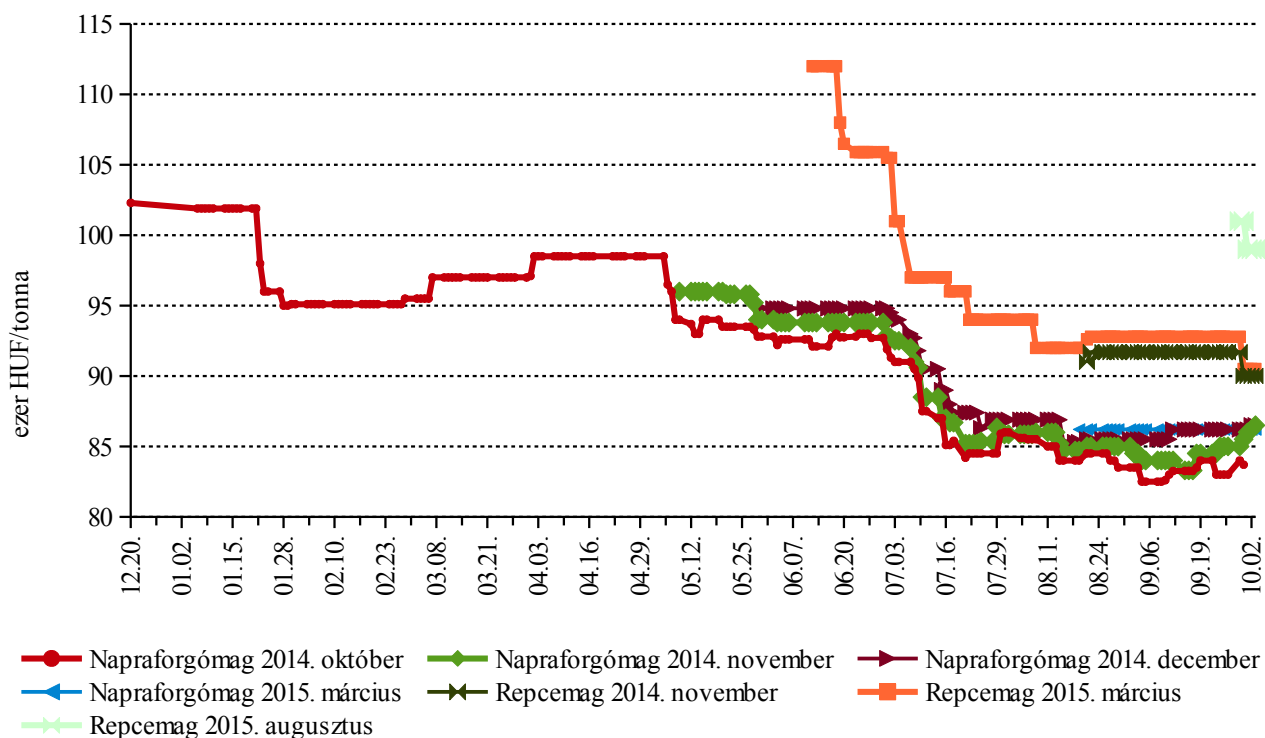
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

10. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóí értékesítési átlagára

Megnevezés	Mérték-egység	2013. 39. hét	2014. 38. hét	2014. 39. hét	2014. 39. hét/ 2013. 39. hét (százalék)	2014. 39. hét/ 2014. 38. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	42 468	28 331	57 730	136	204
	HUF/tonna	89 745	87 566	89 272	99	102
Repcemag	tonna	...	4 256	6 971	...	164
	HUF/tonna	...	97 362	97 490	...	100
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	6 786	2 877	...	42
	HUF/tonna	...	185 351	187 722	...	101
Napraforgódara	tonna	5 160	7 728	3 572	69	46
	HUF/tonna	54 413	54 727	54 361	100	99
Nyers repceolaj	tonna	...	-	-
	HUF/tonna	...	-	-
Repcedara	tonna	2 247	781	960	43	123
	HUF/tonna	63 513	59 982	65 195	103	109

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

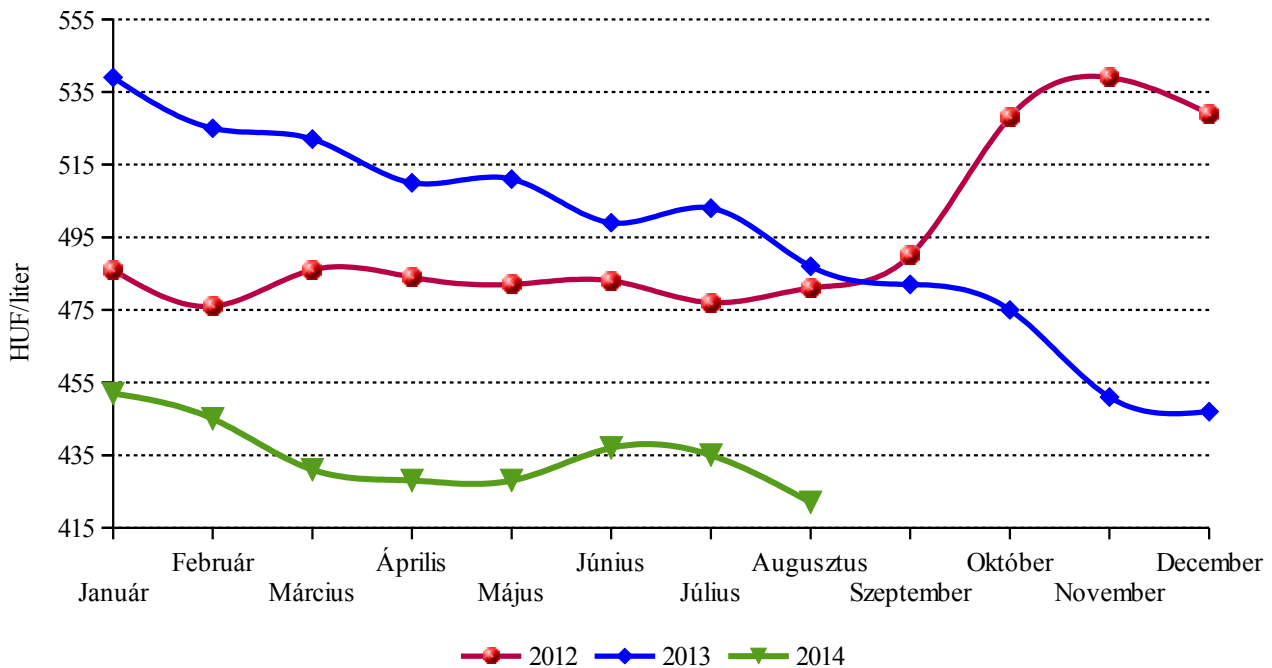
Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-09-16	618	194 161
		2014-09-23	618	191 765
		2014-09-30	623	193 199
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2014-09-16	753	236 609
		2014-09-23	743	230 583
		2014-09-30	743	230 442
Szójaolaj (nyers)		2014-09-16	673	211 454
		2014-09-23	648	201 081
		2014-09-30	668	207 165
Szójaolaj (finomított)		2014-09-16	743	233 464
		2014-09-23	713	221 267
		2014-09-30	728	225 787
Napraforgódara	Ausztria	2014-09-16	-	-
		2014-09-23	-	-
		2014-09-30	-	-
Repcedara		2014-09-16	208	65 244
		2014-09-23	208	64 439
		2014-09-30	208	64 400

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

13. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. október 03.)

12. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. november	325	100 545
2015. február	330	101 937
2015. május	333	103 020
2015. augusztus	334	103 330
2015. november	335	103 639
2016. február	337	104 103

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	335	82 111
2015. január	338	82 850
2015. március	341	83 570
2015. május	344	84 200
2015. július	346	84 722
2015. augusztus	347	84 974

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. december	329,3	80 655
2015. január	327,7	80 264
2015. március	324,7	79 529
2015. május	323,8	79 308
2015. július	325,6	79 749
2015. augusztus	327	80 092

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

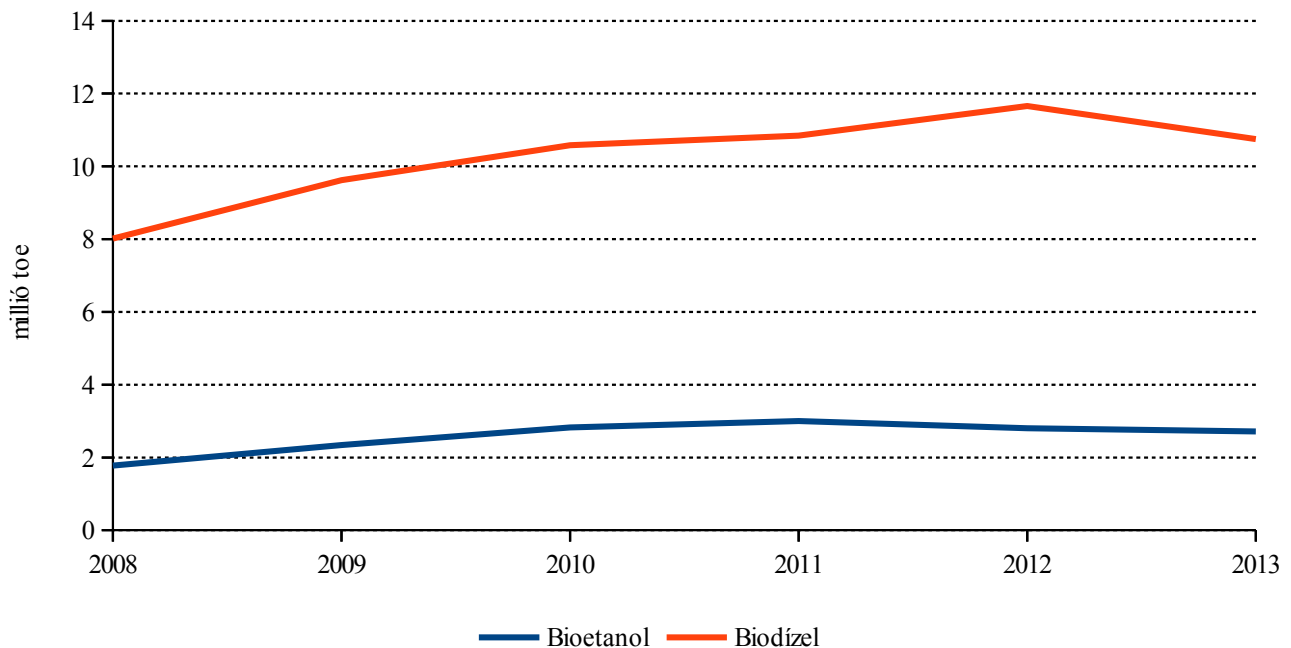
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

Az Európai Unióban 2013-ban először fordult elő, hogy a bioüzemanyag felhasználása csökkent. A tagországok a 2012. évi 14,6 millió tonna olajegyenérték (toe) után, 2013-ban 13,6 millió toe bioüzemanyagot értékesítettek a töltőállomásokon, ami az EU átlagában 4,7 energiaszázalékos bekeverést jelent.

Az Európai Unióban alkalmazott bioüzemanyag-féleségek közül a termelésben és felhasználásban meghatározó biodízel értékesített mennyisége 7,8 százalékkal csökkent 2013-ban 2012-höz viszonyítva (2012: 11,6 millió toe, 2013: 10,7 millió toe). A biodízel részaránya a Közösség teljes bioüzemanyag-felhasználásában még így is 79 százalék. A bioetanol jobban tar-

totta pozícióját, visszaesése csak 5,6 százalék volt (2012: 2,8 millió toe, 2013: 2,7 millió toe). A bioetanol részaránya a 2012. évi 19,2 százalékról 19,9 százalékra nőtt tavaly. A többi bioüzemanyag (biogáz, második és harmadik generációs bioüzemanyagok) részesedése 1,1 százalék maradt. A gépjárművekbe a 2012. évi 145 ezer után 2013-ban 148 ezer toe energiatartalmú biogázt tankoltak. A biogáz felhasználásában a vezető szerep továbbra is Svédországé, ahol 2013-ban (85 ezer toe) 3,6 százalékkal több biogázt használtak gépjárművek meghajtására, mint 2012-ben. Németországban és Finnországban is nőtt a biogáz közlekedési célú felhasználása.

14. ábra: A bioetanol és a biodízel felhasználásának alakulása az Európai Unióban (2008-2013)

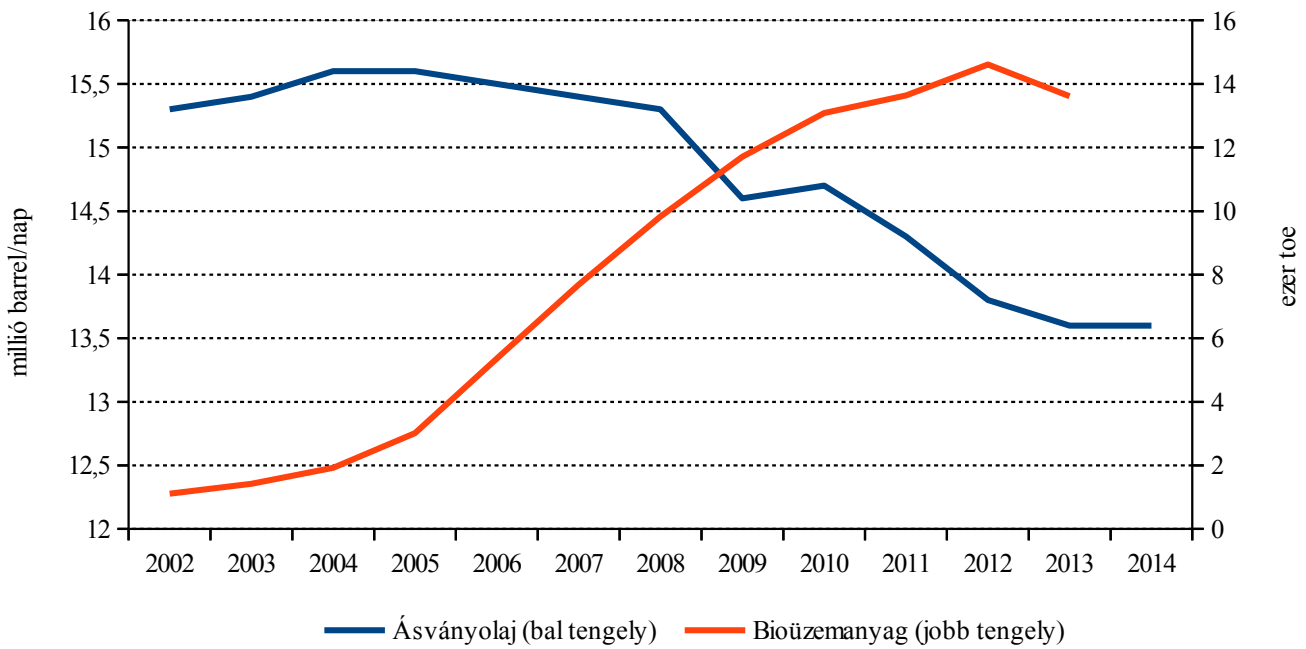
Forrás: Euroserver

Az Európai Unióban nemcsak a bioüzemanyagok, hanem a fosszilis üzemanyagok iránti kereslet is csökkent az elmúlt évben, használatuk elmaradt a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) szakértőinek korábbi várakozásától. Az ásványolaj ára 2012-ben (112 USD/barrel) és 2013-ban (108,8 USD/barrel) is magas volt, ami visszafogta a keresletet. Az IEA adatai szerint az EU átlagos éves felhasználása 2013-ban 13,6 millió barrel/nap volt és az idén sem várható változás. Ha csökken a fosz-

szilis üzemanyag felhasználása, akkor kevesebb bioüzemanyag is elegendő a kötelező bekeverési arány teljesítéséhez.

A bioüzemanyagok felhasználása gyors ütemben növekedett az elmúlt évtizedben, 2010 után azonban lelassult, és 2013-ban csökkent először. Az ásványolaj felhasználása ellentétes irányban mozgott, 2010-ig lassú, majd utána gyors ütemben csökkent.

15. ábra: Az ásványolaj^{a)} és a bioüzemanyag felhasználása az Európai Unióban (2002-2014)

^{a)} Csak üzemanyagcélú felhasználás.
 Forrás: IEA, Euroserver

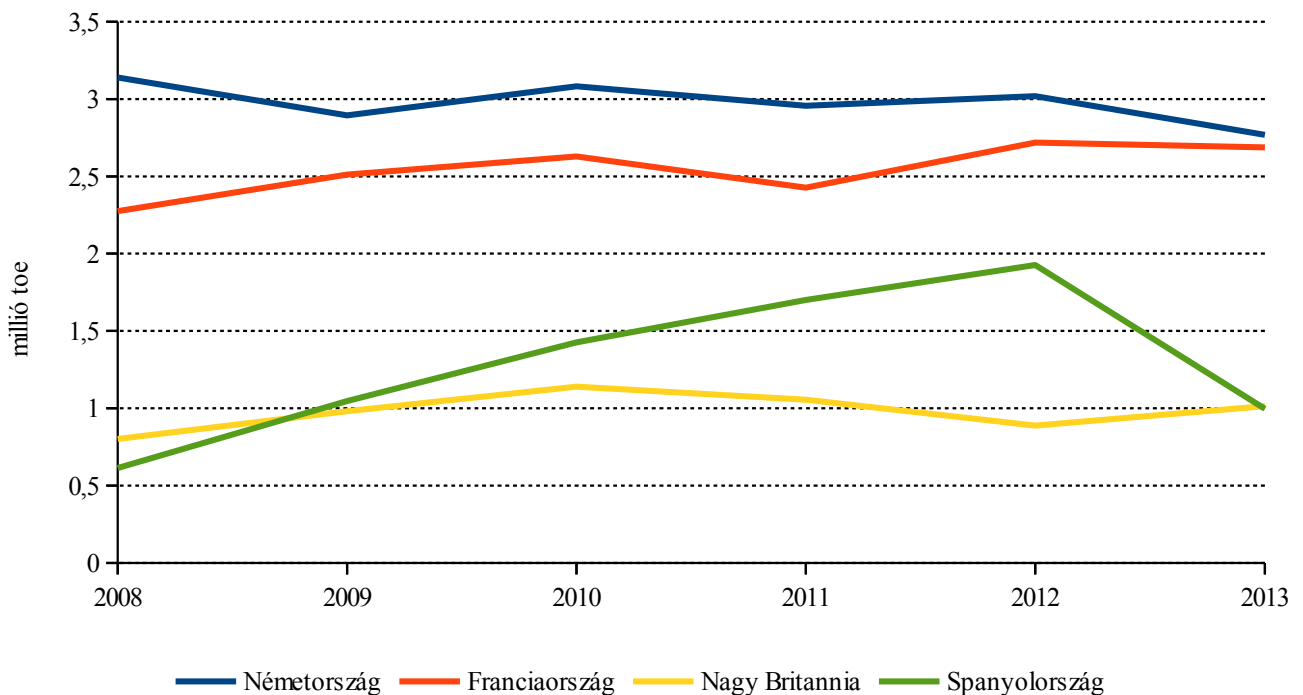
A fosszilis energiahordozók felhasználásának csökkenése, a bizonytalan politikai és gazdasági környezet, a második és a harmadik generációs bioüzemanyagok kétszeres elszámolásának lehetősége miatt, az EU bioüzemanyag-felhasználása 6,8 százalékkal csökkent 2013-ban a 2012. évi mennyiséghez viszonyítva. Ugyanakkor a tanúsítvánnyal rendelkező bioüzemanyagok összes felhasználáson belüli részaránya 1,1 százalékkal nőtt. A bekevert teljes mennyiségből 11,8 millió toe, azaz a 86,5 százalék rendelkezett fenntarthatósági tanúsítvánnyal. A kereslet a tanúsítvánnyal rendelkező termékek iránt tehát élénk maradt, az érdeklődés a tanúsítvánnyal nem rendelkező bioüzemanyagok iránt csökkent. Erősítette ezt a trendet, hogy 2013-ban több tagország vezette be a fenntarthatósági tanúsítvány alkalmazását (Spanyolország, Finnország, Görögország, Ciprus, Málta). A legnagyobb felhasználó országok közül csökkent a felhasználás Németországban, Spanyolországban, Svédországban, változatlan maradt Franciaországban, Ausztriában és Belgiumban, ugyanakkor Nagy-Britanniában, Svédországban és Dániában több bioüzemanyagot keverték be. Németországban, a legnagyobb biodízel-előállító és -felhasználó országban 2013. január 1-től megváltozott a termék adózása. A tiszta növényolaj közvetlen felhasználása 2006-tól 2011-ig adómentes volt, a biodízelt pedig csupán 6 százalék energiaadó terhelte. Ez 2012-ben 18, illetve 18,6 eurocent/literre, majd 2013-ban egységesen 45,03 eurocent/literre emelkedett. Az energiaadó miatt elszenvedett veszteségeket a piaci

szereplők továbbhárították a felhasználókra, ezért csökkent az érdeklődés a termék iránt. Különösen tisztán tankolható B100-as terméket érintette súlyosan az energiaadó bevezetése. A német szakértők ezzel és az üzemanyagok iránti kereslet általános gyengülésével magyarázzák, hogy a 2012. évi 2,1 millió toe-ról 2013-ra 1,9 millió toe-re csökkent a biodízel felhasználása. Az energiaadó alól a biometán, a második és a harmadik generációs bioüzemanyagok, illetve az E85 biotanol mentesül. Gyorsan nő a használt sütőolajból előállított metilészter (UCOME) használata, amely amellet, hogy továbbra sem terheli energiaadó, kétszeresen el is számolható. Németországban bioetanolból csak 3,5 százalékkal csökkent a kereslet 2013-ban, míg a biogáz felhasználása nőtt.

Spanyolországban a kormány 2013. február 22-én 4,1 energiaszázalékra mérsékelte a biodízel kötelező bekeverését, ami a felhasználás 52 százalékos csökkenését eredményezte. Az intézkedést az ország pénzügyi nehézségei indokolták, továbbá hogy az Argentínából és Indonéziából nagy mennyiségben importált biodízellel a belföldi biodízelüzemek 2012-ben nem tudtak versenyezni. A kötelező bekeverésben csak kvótarendszerben belföldi és EU-ból származó biodízelt lehet elszámolni. Jelenleg 27 üzem rendelkezik kvótával, ebből 5 olasz és német, 2 brit és a többi spanyol.

Nagy-Britanniában nőtt a biodízel felhasználása, ahol a hat éve indított *Renewable Transport Fuel Obligation (RTFO)* program keretében növelik a bekeverést.

16. ábra: Az Európai Unió néhány tagországának bioüzemanyag-felhasználása (2008-2013)

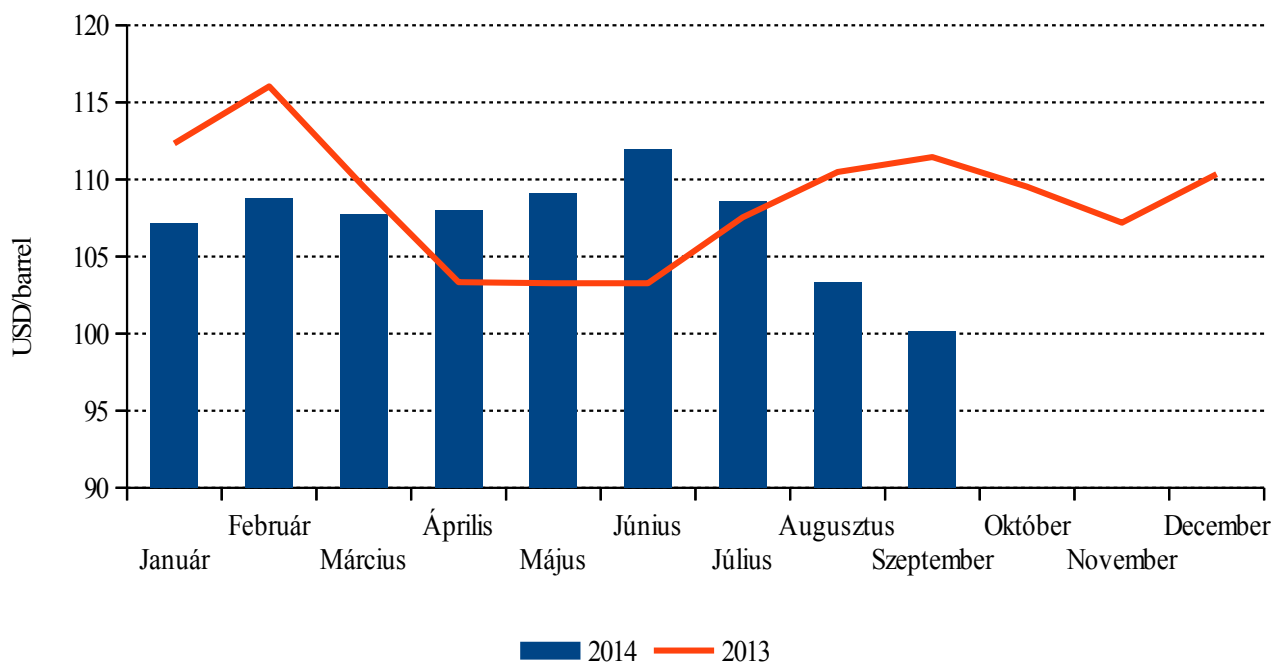
Forrás: Euroobserver

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Bizottság 2014. szeptember 17-én igazolta az Európai Parlament és a Tanács 98/70/EK, illetve 2009/28/EK irányelvei szerinti „*Trade Assurance Scheme for Combinable Crops*” rendszer a fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelését. A rend-

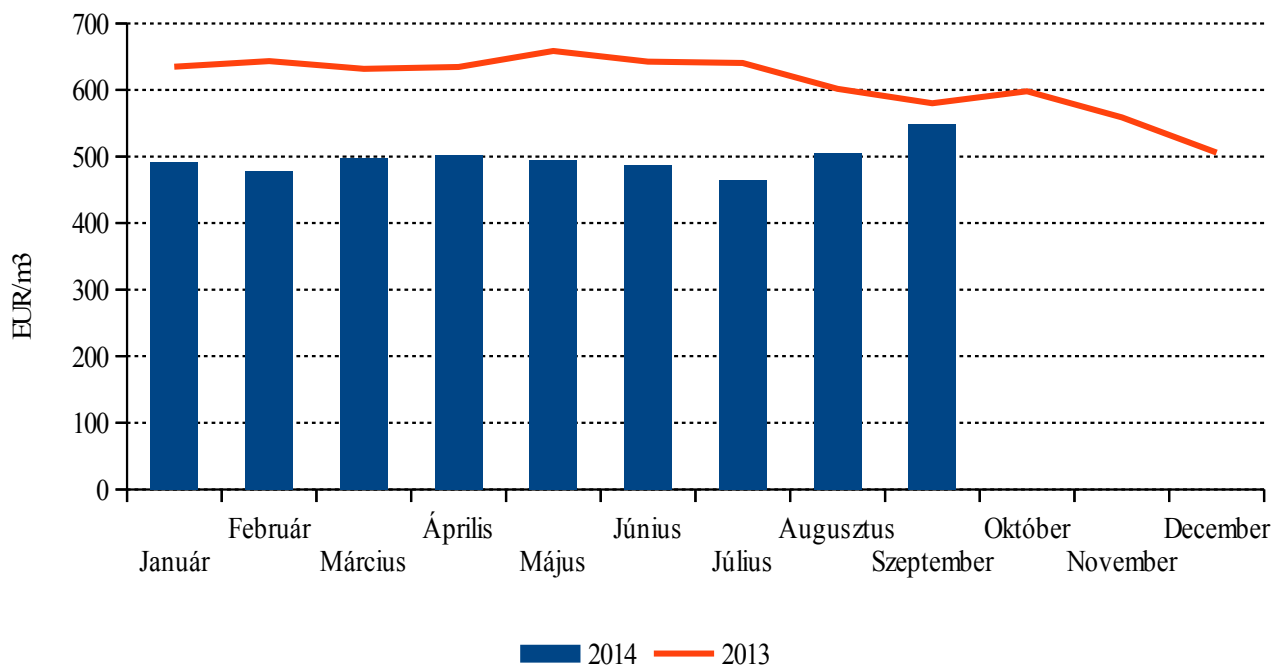
szer az Egyesült Királyságban működik és a kombájnjal betakarítható növények – gabonafélék, olajnövények és cukorrépa – esetében alkalmazható. A rendszer a mezőgazdasági alapanyagok kereskedelmi, szállítási és tárolási szakaszaira terjed ki a termelőtől az elsődleges feldolgozóig, a többi szakasz tekintetében pedig a Bizottság által elismert, egyéb önkéntes rendszerekre támaszkodik.

17. ábra: Az ásványolaj ára

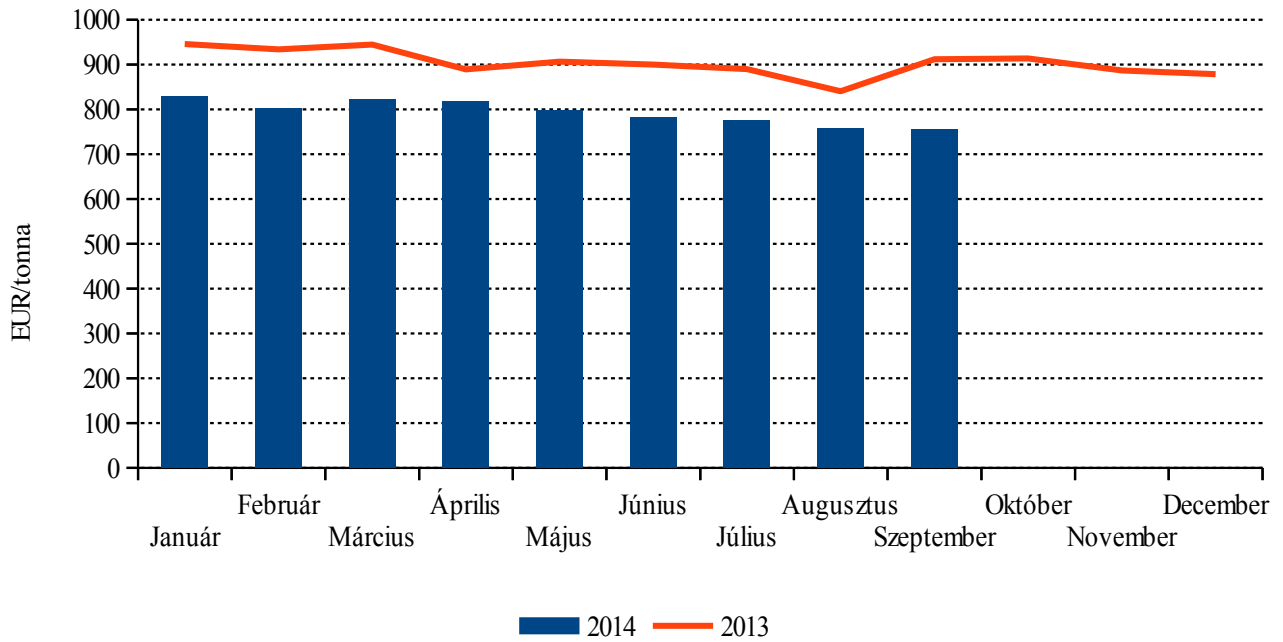
Forrás: Londoni International Financial Futures and Options Exchange

18. ábra: A bioetanol ára

Forrás: Londoni International Financial Futures and Options Exchange

19. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Forrás: Intercontinental Exchange

